

Používání aktivních participií minulého času

V pozici atributu:

Zde převládají participiální tvary s prefixy:

sudžiūvusi duona (suchý chléb) [džiūti, džiūva, džiūvo – schnout]

sugedęs traukinys (rozbitý, nepojízdný vlak) [gesti, genda, gedo – kazit se]

išdykęs vaikas (zlobivé dítě) [išdykti, išdyksta, išdyko - ???]

suaugęs žmogus (dospělý člověk) [suaugti, suauga, suaugo – dospívat]

Vzácnější jsou tvary bez prefixu:

mirusi teta (zesnulá, mrtvá teta)

vedęs vyras (ženatý muž)

rūgęs pienas (kysané mléko)

Příklady ve větách:

Namie nebuvo jokio maisto, tik šiek tiek *sudžiūvusios* duonos.

Iš *sugedusio* traukinio iššoko mašinistas ir kažkam skambino mobiliuotu telefonu.

Išdykusius vaikus reikia auklėti.

Suaugę žmonės dažnai nesupranta vaikų.

V pozici příslovecného určení.

V této pozici aktivní participia minulého času zpravidla vyjadřují dřívější-vedlejší činnost, je to jejich nejtypičtější funkce:

Jonas *atsikėlęs* pavalgė ir išėjo į darbą. [Poté co vstal, Jan se najedl a šel do práce.]

Išėjusi iš parduotuvės Veronika pasuko į vaistinę. [Když vyšla z obchodu ven, Veronika zabočila k lékárně.]

Cvičení: slovesa uvedená v kurzivě vyměňte za aktivní participia minulého času:

Atsikėliau ryte, nuėjau į vonią. *Paleidau* vandenį, nusiprausiau. *Paėmiau* duoną, užsitempiau

sviesto. *Atidariau* šaldytuvo duris, pasiėmiau dešros ir sūrio. *Užsidėjau* ant duonos, suvalgiau.

*Po to kai papusryčiauvau*ėjau į universitetą. *Nusipirkau* bilieta, įlipau į tramvajų. *Atsisėdau*,

važiavau penkias stoteles. *Išlipau* iš tramvajaus, pasakiau: „Pasaulis yra nuostabus!“

Slovíčka:

atsikelti, atsikelia, atsikėlė – vstat

paleisti, paleidžia, paleido – pustit

nusiprausti, nusiprausia, nusiprausė – umyt se

paimti, paima, paėmė – vzít

užsitempti, užsitempa, užsitempė – namazat si

atidaryti, atidaro, atidarė – otevřít

šaldytuvai – lednička

užsidėti, užsideda, užsidėjo (ant ko) – klást (na povrch)

suvalgyti, suvalgo, suvalgė – sníst

po to – poté

(pa)pusryčiauti, (pa)pusryčiauja, (pa)pusryčiauvo – nasnídat se

atsisėsti, atsisėda, atsisėdo – posadit se

neleisti, neleidžia, neleido – nepustit, nedovolit

pasaulis – svět

nuostabus, -i – báječný, -á